

Kennisnotitie

Voortgangsrapportage SPARK project 2025-1

In 2024 kreeg het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) van het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) een additionele opdracht om wetenschappelijk onderzoek te doen naar de mogelijke relatie tussen gewasbeschermingsmiddelen en het ontstaan van de ziekte van Parkinson. Het project, met als acroniem SPARK (Strategies for regulatory assessment of PARKinson's disease), heeft als doel een teststrategie te ontwikkelen waarmee de mogelijke relatie tussen gewasbeschermingsmiddelen en de ziekte van Parkinson onderzocht kan worden. Deze opdracht is op 3 oktober 2024 gestart. Deze rapportage beschrijft de voortgang van het project tot 1 maart 2025. De benodigde activiteiten voor dit project zijn ingedeeld in de volgende onderdelen:

1. De teststrategie en -methodes
2. De wetenschappelijke adviescommissie
3. Disseminatie van de onderzoeksresultaten
4. Stakeholders en communicatie
5. Projectmanagement

In deze kennisnotitie zal in worden gegaan op de voortgang van de onderdelen 1, 2, en 4.

1. De teststrategie en -methodes

Binnen het SPARK project worden teststrategieën uitgewerkt voor het bepalen van het effect van chemische stoffen op het ontstaan van de ziekte van Parkinson. Om tot deze teststrategieën te komen wordt eerst een literatuuronderzoek gedaan om een actueel overzicht te krijgen van beschikbare testmethoden die kunnen worden opgenomen in de teststrategieën. Uit dit literatuuronderzoek volgen later in het project twee voorstellen: een voor het aanpassen van bestaande wettelijk verplichte veiligheidsstudies in knaagdieren, en een voor een teststrategie die is gebaseerd op vernieuwende, bij voorkeur proefdiervrije, testmethodes.

Literatuurstudie

Het projectteam is, met ondersteuning van de informatiespecialisten van het RIVM, gestart met een literatuuronderzoek waarvoor een eerste selectie gemaakt is van relevante literatuur. Vanuit deze eerste selectie aan overzichtsartikelen worden geschikte modellen geselecteerd en waar nodig wordt de zoekstrategie gericht uitgebreid.

Aansluiting bij lopend onderzoek

Naast het literatuuronderzoek is het RIVM begonnen met het zoeken naar aansluiting bij lopende nationale en internationale onderzoeksprojecten op gerelateerde onderwerpen. Dit met als doel om op de hoogte te blijven van de nieuwste testmethoden en waar mogelijk synergie te vinden met het SPARK-project, en dubbel werk te voorkomen. Een voorbeeld van zo'n project is het door de NWO gefinancierde project Virtual Human Platform for safety assessment (VHP4Safety <https://www.VHP4Safety.com>) waarin binnen een van de onderzoekslijnen testmethoden worden ontwikkeld voor de ziekte van Parkinson.

RIVM

A. van Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

T 088 689 89 89

Auteurs:

Harm Heusinkveld

Centrum:

GZB

Contact:

harm.heusinkveld@rivm.nl

Kenmerk:

KN-2025-0023

DOI:

10.21945/RIVM-KN-2025-0023

Datum:

24 maart 2025

Daarnaast wordt onder andere met de Europese voedselveiligheids-autoriteit (EFSA) gesprekken gevoerd over mogelijkheden tot aansluiting bij hun lopende onderzoeken.

2. De wetenschappelijke adviescommissie

Het opzetten van de hierboven genoemde teststrategieën zal gebeuren in samenspraak met verschillende deskundigen, zoals experts op het gebied van testmethodes en wet- en regelgeving, als ook instanties die risico's van chemische stoffen beoordelen. Deze experts worden samengebracht in een wetenschappelijke adviesraad.

Om tot een goede samenstelling van de wetenschappelijke adviesraad te komen wordt momenteel door het projectteam in kaart gebracht welke expertise benodigd is om het projectteam inhoudelijk en procedureel te kunnen adviseren. Ook wordt er een voorzitter gezocht om de wetenschappelijke adviesraad voor te zitten.

4. Stakeholders en communicatie

Dit onderzoek gaat over een complex en maatschappelijk relevant onderwerp waar veel stakeholders bij betrokken zijn. Het onderzoek moet daarom zo helder mogelijk aan verschillende stakeholdergroepen gecommuniceerd worden. Hiervoor wordt het stakeholderveld in kaart gebracht en een communicatieplan opgesteld.

Het projectteam heeft een stakeholderanalyse uitgevoerd. Een van de eerste activiteiten binnen het communicatieplan is een onderwerppagina over het SPARK project op www.rivm.nl. Op deze pagina zullen de aanpak, de voortgang en de resultaten van het project gedeeld worden. Samen met de communicatieafdeling van het RIVM is een eerste versie van de webpagina bijna gereed. Deze zal in april online komen.